

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 4.—
Pe 1/2 an c. 2.—
pentru
România și Străinătate
Pe an cor. 10.—
Un nr. 10 III. —

Olteanul

INSERTIUNI

se primesc cu
prețuri reduse.

Scrisori nefran-
cate se refuză.

Manuscripte nu
se înapoiază.

FOAIE SĂPTĂMĂNALĂ, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

Director: DR. IOAN ȘENCHEA.

Apare Dumineca.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Făgăraș, strada Csáky Nr. 3.

Răul vrajbei dintre frați.

Oricine știe lăuda cum nu se poate mai bine roadele frumoase ale unui traiu pacinic, a unei înțelegeri bune între aceia cari au să treacă prin unele și aceleași nevoi, cari au să se lupte cu aceleași greutăți și năcazuri.

În schimb fiecare se ridică împotriva vrajbei și neînțelegerii, fie între soții de căsătorie, fie între frații de suferințe, pentru că neînțelegerea alungă pe deoparte bucuria și fericirea din casă și dintre oameni, iar de altă parte unde s'a încuibat cearta și neînțelegerea acolo ușor poate pătrunde vrăjmașul luându-le fără multă opintire mărul de ceartă, ca așa să fie pace între ei.

E doar totdeauna adevărat, că între doi cari se ceartă, al treilea se bucură. Și dacă e vorbă să arătăm negru pe alb răul, pricinuit de cei ce se vrăjmășesc, certându-se în mijlocul drumului, putem face lucrul acesta fără multă osteneală, mai ales că avem — durere — pilde destule în privința asta, chiar și la noi acasă. Să nu mergem mai departe de ținutul nostru.

Să vedem mai întâi ce lucruri bune ar răsări pentru comunele din cursul Oltului, dacă cei ce șad întrânsele s'ar înțelege bine între ei și nu s'ar vrăjmăși.

Abia s'ar putea prețui foloasele unei străduințe împrumutate între fii de acelaș sânge.

Dacă fruntașii satelor, fie țărani sau domni, preoți sau învățători sau funcționari de bancă împreună ar lucra pentru binele și înaintarea economică și culturală a poporului, atunci ar pierii mulțimea superstițiilor și a obiceiurilor rele, ce bântue între țărani, iar sărăcia și-ar muta lăcașul de pe la noi în altă parte, unde oamenii nu muncesc zi și noapte, cum fac cei de pela noi.

Nemai cheltuind țărani noștrii atâția bani pe beaură, nemai bătând drumul pentru tot fleacul la domnul avocat, și mai lăsând hăineturile și mătăsurile pe seama celor bogați, le-ar rămânea frumoși bani în pungă și-ar fi mulțumiți. Atunci nu s'ar mai dori și nici n'ar alerga cu sutele în America, unde pleacă numai cu nădejdea de-a face bani, dar nu și cu credința de-a se strădui pentru cei deacasă și de-a se întoarce oameni întregi și la minte și la inimă precum au plecat.

Înțelegerea bună dintre fruntași și pilda lor vrednică de urmat ar îndemna pe oameni să tragă mai cu inimă la biserică, unde măcar din lună în lună ar auzi câte-o vorbă dojenitoare și muștrătoare, ca să se ferească de toate păcatele și atunci n'ar săvârși țărani noștrii crimele cele mai înfiorătoare cu ușurința unui hoț și tâlhar, dedat din pruncie la astfel de traiu.

La noi însă nu domnește pacea și bunînțelegerea între frați, fii aceleiaș popor. La noi nu pot trăi doi vecini multă vreme în pace la olaltă. Cu atât mai puțin neamurile și apoi oamenii cu carte pot să meargă fără ceartă pe acelaș drum. E rar, foarte rar satul, unde să domnească pacea și înțelegerea bună între partea cea mai mare a satului, căci ori să ceartă țărani, ori domni, ori toți împreună, cât stau să se mance unii pe alții.

Sunt foarte dese vorbe ca acestea: »să știi, că nu-mi rămâne chiar nimic, dar nu-l las odată cu capul«, »mai bine îmi pun toată averea, decât să-l las să-și bată joc de mine, ori îl toc în cap«, și altele de acestea. Și n'nt'adevăr, că oamenii de pe Olt dacă e vorba de împlinirea făgăduințelor rele, nu au păreche, așa că auzind dela unul vorbele de mai sus, să știi, că făgăduința e tot una cu împlinirea ei.

Dovadă sunt mulțimea omorurilor și crimelor, ce se întâmplă la noi. Pare că trăim într'un ținut, unde pi-

cior de om nu străbate, ca să împrăștie cu mână largă sămânța culturii și a bunei înțelegeri. Cetești, auzi, sau însuși vezi, că doi inși se imbată, apoi se ceartă și 'n urmă ajung la cuțite iar sfârșitul e moartea unuia dintre vrăjmași sau a amândurora și nu arareori se întâmplă, că mor și câte trei sau patru oameni.

Ar putea zice cineva, că pe olteni, aerul de munte îi face războinici și sângioși, dar asta nu e adevăr, deoarece mai locuiesc oameni între munți și tot nu se vrăjmășesc atâta.

Se vede însă că nu aerul ținutului, fără alta e pricina grozăvenilor, ce se întâmplă la noi. Dovezile grăesc limpede. Și anume ne spun, că unde a străbătut cât de cât cultura și lumina cărții, acolo sunt mai rari, ba foarte rari crimele și faptele îngrozitoare și numai a le spune, decum a le săvârși.

Să luăm comunele dela Făgăraș în jos și cele din apropierea bârsei.

Număr de număr poți ceți în foaia oficioasă a comitatului »Fogarași Hir-lap«, despre câte-o crimă sau și numai execuție săvârșită între comunele românești Drăguș, Porumbac, Sâmbăta de sus, Arpașul de sus și celelate. Las, că foaia asta unguiească mai și mărește lucrurile, ca așa să ne înfățișeze înaintea străinilor, ca pe niște oameni sălbatici, cărora nu drepturi le trebuie, ci sulite și temniți, dar luându-ne după zicala »de unde nu-i foc nu iasă fum«, trebuie să zicem și noi cu durere, că starea noastră culturală e vrednică de plâns. Sunt comune, unde oamenii și-au uitat cu totul de biserică, ori și dacă merg, să duc numai pe vreme scurtă și de silă, pentru că gândul lor le umblă airea, la cine știe ce năsdăvănii.

Cine va ceti rândurile acestea va zice, că preoții sunt de vină, pentru atâta delăsare în popor, fiindcă nu-și păzesc turma încredințată grijei lor. Vor fi și preoții de vină pentru relele năravuri — între țărani mai ales, — dacă

însuși dau pildă în ale beției, certe, sudălmilor și a faptelor necurăției, dar socotind năcazurile cu cari se luptă pentru câștigarea pâinei de toate zilele, trebuie să le mai iai din vina, ce le apasă umeri și să o pui și în spatule învățătorilor și a altor oameni cu carte, cari nu împrăștie în jurul său nici un picur de lumină, ce-a străbătut în sufletul său.

Vor fi de vină și acei domni cu carte multă, cari șad pe la orașe și cari își zic conducătorii satelor, fără să știe măcar pe unde sunt comunele date lor spre conducere și cu atât mai puțin vor ști păsurile și lipsurile trupești de cari sufer oamenii îndreptățiți grijei lor.

Să ne întrebăm numai, oare din mulțimea advocaților, funcționarilor de bancă, și a altor cărturari de pe la oraș, oare câți au umblat pe la casele țaranilor noștri (afară de cazul când e vorba de ceva execuție sau comisie), să propovăduască binefacerile neprețuite ale cărții și foloasele unui traiu cinstit, petrecut în frica de Dzeu și rușinea de oameni?

S'ar putea număra pe degete domnii, cari au dovedit și cu fapta, că și poporul, din care s'a ridicat și al cărui fiu credincios și folositor vrea să rămână totdeauna. Cei mai mulți nu-și văd capul de mulțimea părilor, sau socoților, ce le au de isprăvit (!) decum să le rămână vreme și pentru cutrierea colibelor țărănești. Doar în Dumineci și sărbători când ar putea merge, domnul nostru, trebuie să se recreeze și să-și întărească trupul slăbit preste săptămână. Și dacă mai iai în socotință că și domnii noștri au neînțelegeri între ei, izvorâte, fie din nescăii pricini familiare, fie din străduința de a ajunge în locurile de cinste fără osteneală și muncă, atunci află adevărata cauză, pentru care la noi nu se face nici o încercare, pentru curmarea relelor, cari pe zi ce merg tot cresc.

Și vedeți un mare rău politic mai izvorește din cearta între frate și frate. Și lucrul acesta se vede limpede.

Mulțimea slujbașilor străini, cari ne stăpânesc după placul lor și cari își fac mendrele, ca la ei acasă, e de a se mulțumii tot neînțelegerii dintre noi, pentru că noi ne certăm și vrăjmășim de moarte, iar dumnealor vin fain, frumos și ne spun, că nici unul n'avem drept, fără numai el, sau nici nu zic nimic, fără ne dă pace să ne certăm, ca el să ne poată stăpâni mai ușor și să ne umilească mai tare.

Dacă atâtea rele culturale, economice, morale, politice și naționale izvoresc din vreașba și neînțelegerea

dintre noi, atunci ar trebui să ne punem cu tot dinadinsul pe lucru. Să facem păcii mai întâi sălaş statornic în inimile noastre și așa întăriți și în eugete și în simțiri să cutriem satele de arândul împrăștiind pretutindenea sămânțe vorbelor înțelepte, a povețelor bune și a grăunțelor bineroditoare.

În deosebi preoții, cari de atâtea ori propovăduesc pacea și aud des vorbele „fericiți sunt făcătorii de pace, că acela este împărăția cerurilor” să alunge din inimile lor toată dușmănia, să dea pildă vrednică de urmat mulțimei credincioșilor, ce-i păstoresc. Dacă sunt câte doi preoți într-o comună, unul neunit și altul unit, când e vorba de legea lui, îplinească-și fiecare cum se cade datorința împreună cu slujba lui, iar când e vorba de cultura, economia și politica credincioșilor din comună, atunci amândoi preoții pună umăr la umăr, ca împreună să lupte pentru deșteptarea și luminarea poporului. O astfel de muncă să poate asemăna, cu două trenuri, cari până la un loc merg pe căi osebite, iar după aceea merg pe același drum fără să se certe, așa că și preoții noștri și toți oamenii cu carte ce-i avem și atunci vor dispărea relele vrajbei și dușmăniei și se vor sălășlui între binefacerile păcii și buineițelegeri.

Numai atunci vom scăpa de oșanda proverbului: Pieirea ta din tine Izraile.

Un doritor de pace.

Întâlnirea Țarului cu Regele României.

Duminecă în 14 Iunie n., Țarul Nicolae al doilea a venit la Constanța, pentru ca în persoană și cu graiul viu să-și arete dragostea, ce o are față de România și harnicu-i domnitor și înțeleptul rege Carol.

Știrea sosirii Țarului pe pământ românesc a adus-o un vas rusesc pela oarele 10 din zi. După câteva minute s'a arătat și vasul pe care călătoreau aleșii oaspeți. Când vapoarele se apropiau de țarm au răsunat deodată vre-o 30 de bubuituri de tun, iar mulțimea de oameni, ce aștepta pe marele împărat cu strigăte de „să trăiască” a primit pe Țar și familia lui.

La sosirea vaporului regele Carol, îmbrăcat în haine rusești cu rangul de colonel, iar principele Ferdinand și prințul Carol de asemenea în uniformă rusească împreună cu regina Elisabeta și principesa Maria le-au ieșit oaspeților spre întâmpinare.

După urările de bine ați venit, sau îndreptat cu toții spre sfta biserică din Constanța, ca să asculte dumnezeiasca slujbă. Lumea și numeroasele regimente de soldați erau așezați pe marginile drumului, așteptând cu toții să vadă pe împăratul rusesc.

Orașul întreg era îmbrăcat sărbătoreste, mii de drapele rusești și românești fâlăiau în largul cerului și o măreață poartă triumfală vesteau trecătorilor bucuria mare și cinstea rară ce l-a ajuns.

După biserică au luat dejunul în palatul reginei și-apoi s'au dus să privească defilarea mai multor regimente, între cari era și regimentul 5, căreia în semn de cinste față de Țar i-s'a dat numele de reg. Nicolae al doilea.

În fruntea regimentelor mergea însuși regele Carol în uniformă românească, iar după aceea s'a așezat lângă împăratul stând călare vreme de un ceas până-ce au trecut toate regimentele. În vremea asta împărăteasa și ficele ei Olga și Tatiana cu regina stăteau într'un palat construit anume din prilejul acesta și priveau și ele la mersul chipeș și mândru al flacăilor români, iar prințul Nicolae și micul prinț rusec își vedeau de jucăriile lor. N'au lipsit nici mașinile de zburat, cari mai ales, la sosirea oaspeților, făceau sboruri foarte îndrăznețe.

Seara s'a dat un banchet în cinstea distinșilor oaspeți, cu care prilej regele Carol, mulțumind Țarului pentru cinstea și atențiunea cu care l-a învrednicit, tot deodată arată, că între Rusia și România se leagă tot mai multă prietenie și apoi trecând la pacea popoarelor zice între altele:

Țanta statornică și neschimbată a României este de a contribui, printr'un echilibru stabil și prin relațiuni cordiale între toate statele din aceasta parte a Europei la menținerea acestei păci binefăcătoare, care singură le poate permite să ajungă la proșpăirea ce o doresc.

În răspunsul dat regelui Carol de către împăratul Rusiei se laudă cărmuirea înțeleaptă a regelui Carol sub stăpânirea căruia România a luat un avânt îmbucurător câștigându-și rolul acela greu și cu multă cinste împreună de a fi împăciuitoarea popoarelor învrăjbite.

„Cu nădejdea, că nimeni nu va turbura pacinica dezvoltare a regatului vostru” zice împăratul, „ridic paharul meu în sănătatea voastră și a întregii familii regale, precum și pentru fericirea României și pentru viteaza armată română”.

Cu acest banchet se apropia vremea plecării înalților oaspeți, pusă pe oarele 11 noaptea.

Lumea se îngrămădea pe țarmurile mării, când împăratul și împărăteasa îmbrățișându-se frățeste cu regele și regina și luându-și rămas bun unii dela alții s'au suit pe vapor și s'au depărtat în largul mării între strigătele celor adunați și între bubuiturile puternice ale tunurilor Krupp.

Când vasul rusesc era departe, cât abia se mai vedea regele și regina au fost duși la palatul lor între cântecele vesele, ce ieșeau din piepturile miilor de privitori.

Foile zilnice românești scriu întruna coloane întregi despre venirea la Constanța a împăratului rusesc, cu care prilej s'a făcut un pas de apropiere între aceste două țări vecine și iubitoare de pace.

Foile străine văd în întâlnirea celor doi domnitori o înfrățire de arme, ca cu ajutor imprumutat să scape de mulțimea dușmanilor ce vreau să tulbure pacea. Se nădăjduiește, că cu prilejul întâlnirii celor două familii domnitoare se va fi pus la cale logodna prințului Carol și a unei fice a țarului.

Viitorul apropiat va arăta însemnă-
tea întâlnirii celor doi împărați, puternici,
unul prin mulțimea popoarelor, ce le stă-
pânește, iar altul prin hărnicia și înțelepci-
unea, cu care a cărmuit țara, ridicându-o
până la treapta cea mai înaltă, până la ca-
re se poate ridica o țară de șapte milioane.

La plecare Regele Carol a dăruit
10.000 coroane pentru săracii din Constan-
ța și 5000 coroane, pentru palatul clădit
la Constanța cu prilejul întâlnirii cu țarul.
Cor.

Cum merg treburile afară de țara noastră?

Tulburările din Albania.

Mai mari neînțelegeri și turburări în-
grijitoare sunt în Albania, în țărișoara mică
ai cărei oameni săngioși fiind de două re-
ligii, turci și catolici nu se pot împăca nici
decum cu persoana tinărului domnitor Vil-
helm, fiind catolic.

Tulburările le-au început albanezii de
legea turcească, cari sub conducerea lui
Esaad pașa s'au răscolat în toate părțile țării,
trăgând pe partea lor și o parte din oș-
tirea regelui. Până acum răscolății după
câteva ciocniri mai mari cu oștile regești
au cuprins mai toată țara și au ajuns în
fața orașului Durazo, în care adăpostește
familia regală.

Ostașii, cari apără pe regele sunt mai
mult olandezi, dintre cari un colonel a că-
zut în lupta cu răscolății.

Marile puteri, cu deosebire Rusia a
hotărât, ca pe lângă orice preț să apere
pe tinărul rege.

Alegerile din România.

În țara fraților noștri s'au isprăvit zi-
lele acestea noile alegeri, cu prilejul cărora
au ieșit biruitori liberalii cu 137 deputați,
2 naționaliști, 2 independenți și vreo câțiva
conservatori.

In Anglia

e vorba de despărțirea Irlandezilor de că-
tră Englezi de așa cât ei de capul lor să
se cărmuească și numai când cere apărarea
țării să aibă vorbă laolaltă. Acestei strădu-
ințe ale Irlandezilor, cari sunt mai mult ca-
tolici, li-se împotrivesc boerii englezi, și o
parte dintre frații lor, cari sunt protestanți
și cari în autonomia Irlandei văd primej-
duirea religiei lor.

Se nădăjduiește însă, că străduințele
de veacuri ale Irlandezilor vor ieși birui-
toare.

Intre Turcia și Grecia

era să se pornească un nou războiu dar
tot lucrul s'a lăsat în voia marilor puteri
ca ele să hotărăască ce i-se cade unuia și
ce celeialalte.

Incolo e pace pretutindenea.

SOLIA ÎNVIERII.

(Urmare și fine).

Și apoi urmează făcădelegile, traiurile
păcătoase, căsniciile nelegiuite, și toate năra-
vurile păgânești, cari ne fac de rușine nu-
mele creștinesc!

Pentru numele Domnului fraților, pâ-
nă când să mai suferim pustiirea aceasta
între noi? Până când să mai răbdăm tică-
loșiile acestei năpăstuirii, ce a căzut asupra

noastră? Până când vom mai strânge la
sân șerpele iadului, care ne mușcă și ne în-
veninează? Șerpele acesta mai viclean, de-
cât cel ce-a amăgit pe Adam și Eva, pen-
trucă ni se vâra în casă ca un prietin, ca
o veselie, ca o dulceață înșeninatoare, pe
când nu e decât tot duhul cel rău și amă-
gitor, tatăl munciunei și a toată răutatea,
din veac!

Până când să mai suferim noi ca neș-
te nepricepuți, ca beutura asta a păcatului
să învenineze traiul nostru și să ne strice
tot rostul înaintării noastre spre bine? Până
când să mai suferim iobăgia aceasta nouă,
în care ne-am băgat de bun capul nostru,
și care este mai rușinoasă decât vechea
iobăgie, din care ne-au scos părinții noștri?
Este mai rușinoasă, pentru că în iobăgia
veche era încătușat numai timpul nostru și
munca lui, pe când aceasta ne încătușază
și trupul și sufletul. În iobăgia cea veche
părinții și moșii noștri dădeau dijmă din
roadele câmpului, noi dijmuiem pe seama
noilor stăpâni, cari sunt slujbașii Măriei
Sale Rachiul, — dijmuiem și roadele câm-
pului, și roadele trupului, și roadele sufle-
tului nostru. Noi ne robim iarăși, din slo-
bozi ce suntem; noi ne încătușăm iarăși de
bună voie, și ne băgăm în sclăvie, în loc
să folosim libertatea, care ne a dat-o Dzeu
părinților noștri.

Doar însuși sfântul Apostol Pavel ne
strigă, prin cartea sa către Galateni (c. 4):
»In libertate dară stați, și nu vă cuprin-
deți iară cu jugul robiei!»

Iar în cartea sa către Corinteni așa ne
învață același sfânt Apostol al neamurilor:

Nu vă înjugareți într'alt jug cu cei necre-
dincioși: că ce împărțire are dreptatea cu fără-
delegea? Sau ce împreunare are lumina (lui Hris-
tos) cu întunerecul? Sau ce unire are Hristos cu
Belial? s'uu ce însoțire are biserica lui Dumnezeu
cu idolii. Că voi sunteți biserica Dumnezeului ce-
lui viu, precum a zis Dumnezeu. (Apostol Pavel
către Corinteni II. c. 6.)

Starea aceasta nu este vrednică de
oameni, nu este vrednică de creștini. Viața
trăită în așa chip nu mai e viața aceea,
care ne-o voește Dzeu și fiul său cel sfânt
care și celor din morminte viața le-a dăruit.
Viața trăită în așa chip, stând în slujba ti-
căloasă a Mamonului, e numai chin și nă-
caz și sărăcie. Pe când Hristos, Domnul,
așa zice, că de aceea a venit în lume, ca
»viața să aibă, și mai bogată viața să aibă«
oamenii.

»Eu sunt calea adevărului și viața« —
a zis același Hristos, care altădată umblând
pe sate și văzând poporul a oftat cu dui-
șie zicând: »Milă-mi este de popor, că sunt
ca și oile împrăștiate, fără de păstor«.

Fie-vă deci milă de voi, Fraților, fie-
vă milă de voi și de sufletul vostru, fie-
vă milă de voi și de deavutul vostru, fie-vă
milă de voi și de ficiorii voștri, cari își
bagă tinerețele frumoase în slujba Mamonu-
lui, și se prăpădesc cu zile, și-și amăresc
viața care ar putea să o trăiască cu dulce
și cu pace senină în loc de zbuciumul a-
mar, în care să sbat!

Fie-vă odată și vouă milă de voi, și
ascultați, ca o bună turmă creștinescă, de
glasul preoților voștri, de glasul părintesc al
păstorilor voștri sufletești și schimbați în
spre bine viața noastră.

— Atunci când v'ați botezat, iubiților
creștini — și cu apă ați fost botezați, iar
nu cu rachiul! — atunci, când v'ați botezat
și ați fost primiți în sânul bisericii lui Hris-

tos, — atunci prin graiul nănașilor, v'ați lă-
pădat de Satana, și de toate lucrurile lui,
și de toți îngerii lui, și de toate slujbele
lui, și de trufia lui.

Rogu-vă acum, și iară-și zic rogu-vă,
pentru sufletul vostru și pentru tot binele
vostru, ce-l pământesc și ce-l ceresc, lăpă-
dați-vă de nou de Satana, lăpădați-vă cu
bun graiul vostru, de toate lucrurile lui, și
mai cu seamă de rachiul, care lucrul lui este;
lăpădați-vă toate slujbele lui și de toți
slujbașii lui, care vă slujesc beutura dia-
volului, spre amăgirea și spre pierzarea
voastră.

Lăpădați-vă de Satana și împreunați-vă
iară-și cu Hristos. Cu Hristos cel ce a în-
viat din morți, cu Hristos, cel ce v'a des-
legat dela păcate, în stânta taină a mărtu-
risirei; cu Hristos cel ce va dat de mânca-
re și de beutura, în sfânta taină a cumine-
cătorei.

Ascultați odată pe deplin chemarea
sfintei maice Biserici, care astăzi ne cântă
și ne chiamă astfel:

»Veniți să bem beutura nouă... din
izvorul nesticăciunei, din Hristos, intru ca-
rele ne întărim«.

Să nu mai bem beutura cea veche și
blăstămată! Să bem beutura nouă, ca să
ne înoin și noi. Să bem beutura nouă
din izvorul nesticăciunei, ca să nu ne mai
stricăm, ci să ne întărim și noi.

Să bem beutura nouă, din Hristos,
cel ce-a înviat, ca să înviem și noi cu
Hristos.

Să înviem și noi la o viață mai fru-
moasă, mai bogată, mai cinstită și mai
vrednică de oameni și de creștini. La o
viață, în care românul muncitor să lucre în
breazda lui, cu mulțumire și cu binecuvân-
tare, ostentind în arșiță, prin văi și pe răzoare,
și răcorindu-se cu apă rece de izvoare. Să
înviem la o viață, în care creștinul după
zilele de muncă grea, ostentitoare, să aibă,
Dumineca, o dreaptă și sfântă sărbătoare,
cu hrană sufletească la biserică, și cu odih-
nă trupească în casa sa, iar nu cu inveni-
nare prin crijmele celor nebotezați.

Credința mea este, că precum la săr-
bătoarea veselă a Paștilor ajungem după
postul păresimilor, după »lăsatul de carne«
și »lăsatul de brânză« astfel și învierea noa-
stră cea adevărată, ca popor și ca bise-
rică, vom ajunge-o numai după »lăsatul de
vinars«, ceea ce doresc să o facem și nă-
dăjduesc că o vom face acum, cu toții și
pretutindenea, cu ajutorul Domnului.

Dr. Elie Dăianu.
protopopul Clujului.

NOUTĂȚI.

— **Căsătoria prințului Carol.**
Ziarul »Vitorul« din București care este or-
ganul oficios al guvernului a publicat ur-
mătoarea știre despre căsătoria Prințului
Carol: corespondentul din Petersburg »Ber-
liner Tageblatt« află că legătura de căsă-
torie între curtea română și cea rusească
se va face.

In cursul verii prințul Carol va vizita
din nou familia imperială rusă.

— **Dșoara Ana Popa-Radu,** fiica
dlui Damaschin Popa-Radu, notar penz. în
Făgăraș, și absolventă a Conservatorului din
București, a fost angajată la Teatrul Națio-
nal. — De talentul d-șoarei Popa-Radu le-

găm mari și frumoase nădejdi, fiindcă și până acum ne-a dat dovezi despre puterea-i dramatică, făcând câte-va turneuri prin Ardealul nostru. — Primească fiica „Țării Oltului” urările noastre de bine!!

— **Principesa de Alasca** este titlul unui nou roman, acărui publicare o vom începe în nrul viitor a foaiei noastre. E scris de vestitul romancier francez Richard Henry Savage, iar pe românește e tradus de colaboratorul intern al foaiei noastre, dl Valeriu Crișianu. E un roman de o frumuseță rară, căci să descriu în el scene înduioșetoare din viața depărtaților în Siberia, acărui viață e o tortură în aceea vale a plângerei. Suntem siguri că cetitorii noștri vor urmări cu un viu interes romanul acesta.

— **Legi noue.** E vorba de aducerea unei astfel de legi, pe urma căreia de aici înainte notarii satelor să nu se mai aleagă de comune, ci de-a dreptul de guvern. De asemenea și ceilalți cămuitori ai comitatelor. O atare lege e cam rea pentru noi români, dar tot nu va fi cu mult mai rea, pentru noi față de cari așa mașter se poartă cămuitorii țării.

— **Examenii de maturitate** la gimnaziul de stat din Făgăraș ținute în 15, 16 și 17 Iunie st. n. Clasa a 8-a au cercetat-o cu totul 20 de stud., s'au supus la matură 9 tineri români. Ca comisar reg. a fost trimis Kistényi Walther Béla, directorul supr. din Sibiu. Deși răspunsurile date de tineții noștri au stârnit admirarea celor de față, de și diligența în studii a tinerilor români peste tot anul a întrecut pe a străinilor, comisia de clasificare, spre uimirea tuturor, n'a voit nici pe unul a-l ridica pe dreptul în clasificare mai pre sus de gradul de suficient. Tot atâtea semne de împăcare cu ungerii. — Au făcut examenul cu succes 7 și anume: Victor Cojocariu, Aurel T. Grecu, George Moldovan, ca privatist, George Sglimbea, Vasile Șilea, Nicolae Șoneriu și Vasile Vasu. A fost relegat dintr'un studiu la examenul de corectare 1, iar la repetiția examenelor peste un an 1. Dintre 11 străini sunt: 4 eminenti, și anume: 2 sași,

1 unger și 1 izraelit; apoi cu bine 2, unul a fost îndrumat la repetiția examenelor. — Numai bieții studenți știu câte au avut să îndure peste an, într'un ținut curat românesc, infectat însă de mulțimea renegaților, cari când e vorba să se arete „mari patrioți”, nu se dau îndărăptul nici unei fapte, fie și nedreaptă. — Apoi să nu se mire nimenia că tinerii români cu încetul părăsesc gimnaziul, la care edificare și românii din acest ținut au contribuit cu denarul lor.

— **La examenul de gimnastică dela gimnaziul din Făgăraș** s'au distins mai ales românii, punând în uimire publicul de față cu îndrăsneala și apcăturile lor în ale sportului. Astfel la săritul în lungime (5.70 m.) și înălțime și liber (1.70 m.) și cu ruda în mână (3.90 m.), apoi la aruncarea cu globul (9.35 m.) s'au distins tot numai Aurel Nemes, fiul învățătorului din Voila. — S'au mai distins încă Octavian Poparad, Vasile Vas și Ioan Drăgiciu. Despre A. Nemeș și străinii ziceau, că poate ajunge cu vremea unul dintre cei mai pricepetori în ale sportului. Românii sunt cei dintâi și în ale gimnasticii și în ale învățatului și cu toate acestea tot străinii sunt mai bine lăudați de profesori, pentru-că într'un gimnaziu de stat ung. nu e permis să fie românii cei dintâi în toate!?

— **Urmările înfricoșate a unei certe familiare.** *Moise Brumboiu* din Calbor locuind laolaltă, din ce, din ce nu, s'au pornit la ceartă cu ginerele său Alexandru și cu fată-sa. Bătrânul, năcăjindu-se peste măsură a luat toponul și pe ginerele său l'a rănit grav la picior, iar pe fată-sa a lovit-o drept în cap. Vestea certeii dintre socru și ginere precum și a celor întâmplăte cu priegiuil acesta a ajuns până la urechile gendarmilor, cari au venit să ia la răspundere pe bătrân, pentru fapta-i nesocotită. Acesta înțelegând primejdia și rușinea precum și judecata ce-l așteaptă, în urma faptei, s'a ascuns în pod, și-a scos un briciu din șerpar și-a tăiat gâtul, chiar când sau suie gendarzii în pod să pună mâna pe el. A doua zi dimineața au fost duși la spitalul din Făgăraș toți trei, unde în aceeași zi bătrânul a

murit Joi în 18 Iunie. — Ginerele și cu nevestă-sa încă să luptă cu moartea. — După *Moise Brumboiu* au rămas 2 copii mai mici iar unul mai mare la America cu mamă-sa cu tot. Iată o groaznică nefericire pe urma unei neînțelegeri familiare. Feriți-vă oameni buni de certuri.

— **Un colonel moare pe drum.** Regimentul al 2-lea de infanterie avea să facă manevre la Cincul mare. În fruntea celor 3 batalioane mergea însuși comandantul regimentului *Gustav Bohm*, care încunjurat de ofițeri călăria în fruntea soldaților. Deodată cade jos de pe cal și pe loc își pierde simțirile, fiind lovit de apoplexie. Ofițerii împreună cu soldații s'au întors înapoi ca să dea comandantului onorurile din urmă. Soția colonelului e dusă în Boemia ca să-și îngroape un unchiu al ei, de aceea colonelul va fi îngropat numai după sosirea aceleia.

Jumatatea regimentului a sosit în 18 l. c. în Făgăraș unde și-a serbat amintirea luptei dela Collini.

— **Necrolog** Reuniunea sodalilor români din Sibiu vestește, că conștientosul ei *cassar* și membru onorar *Florea Crucifă* măestru croitor, membru în Direcțiunea Reuniunii române de înmormântare din Sibiu după lungi și grele suferințe a încetat din viață Duminecă, în 14 Iunie a. c., la ora 1^{1/2} din noapte, în vârstă de 64 ani. În mormântarea iubitului membru i-a fost în 16 Iunie n. c. la ora 2 d. a. din localitatea Reuniunii meseriașilor români cu mare solemnitate în cimiterul central. Vrednicile răposatului, câștigate în timp de peste 30 de ani pentru Reuniune, le-a scos la iveală prezidentul Reuniunii, *Vic. Torțășianu*. În mormântarea a fost impozantă și deamănă de memoria harnicului și deșteptului meseriaș român, care a fost *Florea Crucifă*. În veci pomenirea lui.

— **Ruperi de nori și mari revărsări de ape** și-au început din nou cursul prin ținuturile băntoite și până acum de potopuri mari de apă. Cu deosebire ținutul Bpestei și partea de miazăzi a țării suferă mult din cauza ploilor. În Bpesta a fost o

Trad. din nemțește.

Dogcarul aștepta la rampă. Domnița trimise, că este la toaleta de dimineață. Edi își aprinse țigarea și aștepta. O calculat bine, va se zică ea totuși vine. Cu o frizură drăguță cu o mânăuță peste haina de „crepe de cline”, cu pantofi de mătase albastră se apropie. »Astăzi te răpesc!» —

»La dejun trebuie să fim îndărăpt!» — zise ea.

»Dară dacă am fugi până la sfârșitul lumii?»

Miți strălucea. O oboseală plăcută o cuprinse. Până acum flirtul lor era numai joc. Se așeză pe locul înalt și se rezimă ușor și gingaș de mâna lui. El se mișcă de la ea; căci caii mânați de el trăgeau tare în frâne. Fugeau ca sălbatici! El nu lua ochii de pe ei, și dacă peste tot vor-

bea, lăuda eleganța lor, rasa lor și iuteala lor. Dar ea! Întău surâdea, asculta la tot, apoi mai târziu căsca și la urmă începu să fiarbă mânia în ea. Tânărul prinț era un sportist cunoscut și mare amator de cai; dupăce caii o luase mai încet povestea de sufletul, pe care credea că-l găsisse în animale. Erau lucruri drăguțe ce spunea el aici chiar pentru-că în inima lui simțea și ceva pentru tineră femeie lucruri adese de fantaziile și visurile lui cele mai frumoase. Ea nu înțelegea! Li răspundea întâpat, și la urmă se iscă ceartă între ei. Ca doi copii răi se certau, și deodată declară Miți, că numai voește să meargă mai de departe.

— Caii stau pe loc ca un zid, el li ajuta de pe locul înalt și salutând ironic o lasă cum a dorit ea... singură. — Era ofenzat, deaceea biciui mâniau caii, cari ca fulgerul se depărta. Trăsura zbura din o parte a drumului în alta. De sigur și-a pierdut biruința avută pe creaturile bătute, și caii au luat-o cu el la fugă. În curând nu mai vedea Miți nimic nu'l mai vedea pe el, decât un nor de praf, care ușor, ca fumul fin, dispăru spre orizont. — Dară va veni el pocăit și muștrat îndărăpt. Nu poate să se

gândească serios la un atare lucru: se o lase în depărtare de chilometrii dela castel singură! Numai livadă, pădure, câmp și cer erau în jurul ei. Încă nici odată nu fusese așa singură! Își aduse aminte de o cântare veche, care nu de mult cineva o cântase în salon: »Dumnezeu merge prin pădure...», într'adevăr, puteai să-ți inchipui asta foarte bine.

Mânia îi trecuse! Era o liniște calmă în ea. Ședea pe o piatră care arăta distanța și se juca cu pantofii vineți în țărână. Liniștindu-se sufletul îi se umplu cu o fericire firească. Deodată îi cade căutătura pe ceasul, care'l purta în brațara de diamante la încheietura mânei. Se apropia oară, când trebuia să lăpteze pe copil. Sării sus și asculta.

În zadar, nu se auzia nimic, nu se auzea mersul de roate. — El mai era mâniat sau o uitase sau zăcea cu mâinile frânte cu caii unde va în vre'un șanț. Bine-i era, că a fost nebun destul să o lase el pe ea așa singură singurică aici! Se porni pe drum spre castel. Pășia încet cu grije pietrele le ocolia, și când vedea drum cu petriș își căuta drumul prin iarbă. Era însă o livadă cu apă, și tălpile pantofilor se udau și se îndoiau ca niște foi.

rupere de nori, care a pricinuit dărâmare mai multor case, deasemenea și o linie a tramvaiului, care numai cu mari greutatea a putut fi reparată. Apa a pătruns prin mai multe pivniți ale orașului și a înecat o mulțime de mărfuri din magazine. — La noi încă vin zilnic ploii torențiale și fulgere.

În Bănat e anul al patrulea, decând apa riului Cerna să revarsă în potopuri primejdioase și pricinuitoare de mari pagube asupra ținutului. Astfel în Mehădia a surpat 2 poduri, ducând cu sine pe un cioban, o fetiță și femeia măcelarului Zaharie Popovici, cari în clipita surpării podului se aflau chiar acolo. Nime din lumea ce era de față la groaznică nefericire nu le-a sărit într'ajutor, fiindcă se temeau de furia ne mai pomenită a apei. — În Teregova a surpat Cerna iarăși două poduri de beton, nimicind tot ce-i sta în cale.

— **Aviz către publicul Român.** Cunosând multe lipsuri ale poporului nostru dela sate, am deschis în Budapesta un **Birou de informații** ca în felul acesta să stau în ajutorul publicului român, în ori care afacere ce să ține de Budapesta.

Fiind chiar acuma timpul imblătitudinii, Vă atrag atențiunea asupra faptului că cea mai mare fabrică din Bpsta are anul acesta prea multe matoze (dube) de 720 până la 1000 mm. și le-ar vinde cu preț foarte moderat și pe lângă garanță mare. Vă servește și cu motoare, mașini cu aburi etc. tot cu preț moderat. La dorință vă trimite cataloage.

Dau informații referitor la rugărilor înaintate ministeriului ori Curiei. Urgez rezolvarea lor și rog rezolvare favorabilă. Mijlocesc împrumuturi ieftine pe amortizare și vânzări de moșii și păduri. Cine vrea să-și cumpere locomobile, motoară, moară, mașini de imblătit mănate cu locomobil, cu motor, cu cai, ori cu mâna, mașini de sămănat grâu, de cosit grâu, ori iarbă, pentru adunatul fânului, ori despoierea cucuruzului, pluguri, etc., să-mi scrie mie căci gratuit îi recomand fabricii de unde își poate cumpăra toate acestea plătibile în rate și cu prețuri mai ieftine ca la agenturi jidovești. Scopul meu este ca țaranul Român

să-și cumpere marfă bună din mâna primă și cu garanță mare. Să vă feriți de firme cari nu sunt fabrici. Să vă feriți de agenți jidovi cari vă înșală.

Vă recomand o invenție nouă: o morișcă cu 2 petri și sită mănată cu mâna, care macină 100 kg. făină pe zi. Prețul e 320 cor. pe rate.

La dorință trimit gratuit planuri de mori și catalog ilustrat despre toate recvizitele economice. Cu stimă: **L. OLARIU**, Budapesta, II., Margit-körút 11.

Mistificarea unui adevăr istoric.

VII.

(Urmare și fine).

Reiese, din cele premerse, că clerul unit, prin învățarea „Catehismului catolic“ în școalele populare, săvârșește o operă destrucțivă, care roade la temelile propriei sale Biserici, pentru-că va ajunge odată în poziția de a nu mai putea satisface cerințelor sufletști ale poporului, când acest popor se va convinge, că e nutrit și adăpat cu alt fel de învățături, decât, în cari au trăit moșii și strămoșii lui. Fie-că acest cler e crescut în seminarele unite, fie că iese din institutele catolice, ca Propaganda Fide din Roma, facultățile de teologie din Viena și Budapesta, ori seminarele catolice ungurești, el e de o potrivă îmbibat de principiile iezuitice, ce domină întreg învățământul din Biserica catolică. Acest cler a învățat a cunoaște doctrina papistă în toate sinuozițiile ei eterodoxe, fiindcă i-s'a impus *ex catedra*, începând cu catehismul catolic, și sfârșind cu învățătura celei din urmă bulle papale, și i-s'a explicat totodată, că această învățatură papistă constituie singura temelie, unica bază a unirii bisericii lor. Când ei predică aceiași învățatură și poporului, nu-și dau seama însă că poporul nu-i pregătit pentru ea, el n'a fost crescut până acum în catehismul catolic, și rămâne strein de ea, și surd la toate osanalele misionarilor uniți ai Blajului. Și atunci, lucrul firesc, poporul credincios își va pierde încrederea într'un cler, într'o biserică, care nu mai propoveduiește adevărurile re-

ligioase cele curate, ci niște învățături inventate de urmașii sf. Petru pe scaunul Romei. Atunci, confesiunea unită se va desbina în două, deoparte clerul părăsit de turmă, de alta poporul, jignit în conștiința lui de un cler, ce-l duce spre o mare primejdie. Clerul va fi și se va declara *catolic*, pentru-că preferă doctrina catolică — față de cultul oriental, pe când poporul, care ține și astăzi la tradițiile Bisericii vechi românești, și care nu se lasă de cultul oriental, va rămânea *ortodox*. Înțelegem bine impasul, dilema, în care se găsește confesiunea unită, înțelegem incompatibilitatea doctrinei catolice-papistă cu cultul oriental și greutatea cea mare de a rezolvi în chip fericit această problemă, dela care atârnă viața sau moartea poporului românesc de confesiunea aceasta. Dacă îi succede clerului unit, Dumnezeu însă să ferească pe poporul nostru de această eventualitate, să infiltreze dragostea față învățătura papistă și față de ritul latin într'ășa măsură în sufletul poporului încât acesta să se lapede de cultul, organizația, disciplina orientală și să se alipească de cele ale Bisericii catolice, atunci poporul unit va fi absorbit, înghițit, de molohul catolicismului, ceea ce ar însemna nimicirea ființei sale etnice, a naționalității sale, moartea sa.

Iată ce zice, în această privință dl P. Gârboviceanu un învățat bărbat al Bisericii: „Și mult mi-e teamă, că peste câți va ani, când se va legifera autonomia bisericii catolice din Ungaria și Ardeal, dorința statornică a clerului și căpetenilor bisericii catolice, să nu fie cuprinsă în această autonomie și întreagă biserică gr-catolică română. Atunci înstrăinarea bisericii gr-catolice române va fi desăvârșită și pentru totdeauna!“

A domnit din nenorocire în această biserică română un spirit prea catolic și prin urmare și cosmopolit, multămită școalelor catolice și unei lucrări bine determinate și perzistentă din partea lor. A mai domnit în această biserică și mai cu samă sus, un spirit strein sau cel puțin indiferent față de sentimentele și aspirațiunile neamului nos-

Vor observa absența ei la castel și vor căuta după ea!... trebuia numai să aștepte, să șadă cu răbdare unde va, până va veni unul dintre automobile după ea.... Orologiul însă înainta și copilul flămânzea! Inchipuirea aceasta îi zgudui instinctul cel mai elementar și o făcu să-și grăbească pașii. Pierdu drumul și umbla din coaci în colo. O dureau picioarele parcă călca pe cuțite și striga de durere. Ochii era umezi de lacrimi. Însă eroizmul, care pe strămoșii ei îi duse în lupte pe pământ și mare eroizmul acesta care dormia în sângele muierei acestei mici și dulce, o mâna încontinuu înainte... fără frică înainte. Ca o păcătoasă care cu încredere, se duce la locul sfânt, unde să-și afle ertare, mergea acum înainte mai desculță cu părul despletit... În sfârșit se zăreau prin crengile pomilor turnurile castelului.

Erau încă câmpuri largi până acolo și drumul mult, dară a ajuns sub teii parcului. Se sui pe trepți și se târi în odaie, strânge pe micuțul cu căldură și fericire la piept, precând fetele de casă tremurând îi desfac pantofii rupți și zdrențuiți de pe tălpile sângeroase....

F i n e .

Fata cu 5 pețitori și servitorul.

piesă teatrală-dramatică populară în 3 acte.

(17)

(Urmare)

SCENA XI.

(Elenuța și Florica)

Florica (întrând). A zis lelea Nuță să vii la mâncare.

Elenuța. Spunele că sunt sătulă, nu-mi trebuie mâncarea lor.

Florica. Da de ce ești sătulă Elenuță?

Elenuța. De șezut.

Florica. Nu de mâncare?

Elenuța. Ba și de aia, câte odată.

Florica. Zice lelea Nuță, că nu te va lăsa să te măriți, numai după cine vrea ea.

Elenuța. Să faci ei ori-ce, Petru o fi tot al meu.

Florica. Care Petru, Elenuță?

Elenuța. Aia, care a fost la noi servitor, Florică.

Florica. Da unde-i?

Elenuța. La popa, a mers să se gate pe Luni de cununie.

Florica. Cum de cununie?

Elenuța. Așa, că eu îi voi fi nevastă lui și el bărbatul meu.

Florica. Glumești, Elenuță sau numai mă înfrici pe mine?

Elenuța. Cum pe tine?

Florica. D'apoi că Petru îi pe ceia lume?

Elenuța. Ba nu, a venit de acolo, să mă iee pe mine de nevastă.

Florica. Și unde-i acuma?

Elenuța. Doar l'am spus că s'au dus la popa și poate și la dascălul. Dealtcum ce vrei și de cel întrebi?

Florica. Aș vrea să-l văd.

Elenuța. Da de ce să-l vezi?! că doar.... (lelea Nuță intră).

SCENA XII.

(Cei de sus și lelea Nuță).

Nuță. Da așa vi tu Florică să ne spui că ce vrea Elenuța, vine la mâncare ori nu?

Florica. Da nu vrea să vie.

Nuță. Da cei cu tine, Elenuță?

Elenuța. (o cuprinde). Mamă dragă, dă mi voe să mă mărit eu după cine voi vrea eu, și după cine îmi place mie.

Nuță. D'apoi eu îți dau pace după oricine să te măriți, eu cu tine nu am treabă în asta privință, dacă îi merge după un blăstămat, tu vei trăi cu el.

Elenuța. O ce bună ești mamă.

Nuță. Și apoi după cine vrei tu să te măriți?

Elenuța. După Petru mamă dragă!

Nuță. După ce Petru?

Florica. Știi lele Nuță, care-a fost servitor la noi.

tru și de oportunism momentan. Și din această pricină, Românii, cari se vor despărți de biserica lor și de trupul neamului, (e vorba de episcopia greco-catolică maghiară cu credincioși români a Hajdu-Dorogh-ului), unii și-au pierdut limba, alții sunt pe cale de a o pierde, alții vorbesc românește și ungurește și abia 14,220 vorbesc numai românește.

Sunt de sigur și cauze externe, care au contribuit la aceasta tristă stare, dar cele mai multe sunt interne datorite Românilor înșiși!

Numai biserica prin limba românească, ca limbă liturgică și a tuturor celorlalte ierurgii bisericești săvârșite în biserică și în afară de biserică mai ținea aprinsă candela conștiinței naționale și spunea credincioșilor, că sunt Români și nu unguri. Numai cu limba românească mai erau ținuți solidari în jurul steagului național!

S'a dus ori și ce pic de conștiință națională, când limba liturgică va fi cea greacă-alexandrină, iar a ierurgiilor extra-bisericești va fi cea maghiară; când episcopul cu capitulul canonicilor, protopopii și preoții vor fi maghiari sau români maghiarizați; când școala acestor români va fi confesională maghiară.

S'a rupt pentru vecie firul, care-i mai legă sufletește de neamul românesc!*)

În aceste colori mohorite descrie dl Gârboviceanu, bazat pe arme luate din arsenalul bisericii unite, înțeleg folosind rezultatele științifice din operele unor P. Maior, G. Șincai, G. Barițiu, B. Rațiu, T. Cipariu, I. M. Moldovanu, Dr. A. Bunea, N. Densușianu, soartea viitoare a bisericii unite. Și-l doare și pe D-sa, cum ne doare pe toți, cei ce vedem perspectiva fatală, ce o deschide clerul unit bisericii unite. Căci zice mai departe dl Gârboviceanu îngrozit de aceasta perspectivă: Și atunci, ni se pune întrebarea: care ar fi soluția pentru-ca acești scumpi frați ai noștri, din mijlocul cărora am avut pe Dragoș-Vodă, descălecătorul Moldovei, să fie mântuiți pentru neamul nostru?

*) Cf. P. Gârboviceanu, »Cestiunea religioasă a Românilor de peste Carpați«, pag. 42.

Nu e, și nu poate fi, decât următoarea: sau Papa... renunță la înființarea unei episcopii maghiare unite, lăsând lucrurile în starea lor de mai înainte, sau toți acești Români să se reîntoarcă la vechea lege strămoșească, la biserica răsăriteană.

În direcțiunea aceasta trebuie să lucreze frații noștri de peste Carpați, într'un gând și o simțire, fără cea mai mică șovăire. Știu, că lucrul e greu, însă față de cel mai sfânt ideal al neamului, nici o greutate nu poate fi mare.

Acum se pune în deosebi și alternativa pentru căpeteniile bisericii gr.-catolice române, metropolit și episcopi: sunt mai întâiu Români și apoi catolici, sau întâiu catolici și apoi Români; preferă mai bine interesele neamului lor, sau pe ale catolicismului, strâns unite cu ale maghiarismului!

E un răspuns, pe care-l așteaptă întreg neamul românesc!

Un alt om de știință al bisericii noastre, dl profesor universitar, Simeon Mehedinți, se exprimă cu privire la prozelitismul ce-l fac credințele religioase streine în sinul neamului nostru ortodox... »Noi Românii am îngăduit și îngăduim pe pământul nostru toate credințele religioase. Mântuiască-și sufletul lor Evreii, Rușii, Tătarii, Lipovenii, Germanii, Francezii, Grecii, Turcii și toate neamurile pământului în biserica lor, în limba lor după credința lor. Nu ne privește. Vrem să se știe însă lămurit: că nu ne e prietin, ci dușman ne este cine va voi să ne turbure conștiința, hulind biserica dominantă a statului nostru și imbiindu-ne spre alte confesiuni. Să știe toți, că tradițiile noastre religioase nu le vom schimba cu ale nimănui,« (vezi broșura »Pentru biserica noastră« pag. 8 și 9.)

Am citat, drept încheiere, cuvintele atât de categorice ale dlor Gârboviceanu și Mehedinți, cu cari ne identificăm întru toate, spre a le adresa conducătorilor și misionarilor confesiunii gr.-catolice a Blajului, doară vor înțelege odată, că nu confesiunea gr.-catolică pe care se nisuesc a o sporii zeloșii misionari ai Blajului dela noi și agenții ca-

tolicismului de peste carpați — făcând prozelitism pe socoteala bisericii prea tolerante ortodoxe, este biserica strămoșească, ci biserica strămoșească este cea *ortodoxă* română constatătoare din 13 milioane de români ortodoksi de pretutindeni, precum și că opera lor, desfășurată cu mijloacele și pe căile amintite, e primejdioasă și fatală pentru poporul român de pretutindeni, e o operă de distrugere a solidarității naționale.

Nicolae Borzea de Vist
protopopul tractului Făgăraș, deputat la sinodul arhidieceșan și la congresul național bisericesc.

Din Târlungeni.

Este în detrimentul progresului nostru cultural și social, că în comuna noastră *Târlungeni* protopresbiteratul Brașov, se comit acte ce se opun fățiș cu buna rânduială și cu legea. Ca o dovadă a celor suszise amintesc numai un cas întâmplat mai în săptămânile trecute. Parochul local Dimitrie *Manole* în dorul său de a deveni factor dător de ton în comună și a-și face unele trebșoare, a aflat de bine a ținea comitet parochial — ședință secretă — într'o cărciumă a comunei, în care a decis împreună încă cu vreo 6 inși a escrie »*Concurs de învățător*» pentru unul din posturile ce e pe cale a deveni vacant. Ilegalitatea este cu atât mai mare cu cât se știe adecă că, susnumitul paroh nici nu este președinte al comitetului parochial și că biroul oficios a lipsit cu desăvârșire. Ceilalți membri ai comitetului parochial, cari n'au fost la ședința nelegală au hotărât a face arătare la Vener. Consistor Archid. în contra parohului călcător de lege. Până atunci atragem deosebita atențiune Prea Ven. Consistor Archid. asupra acestui fapt contradictoriu cu legile noastre bisericești, tot asemenea și candidaților de învățător, cari cetind concursul în »*Telegraful Român*«, vor intenționa a concura, le atragem luarea aminte ca să nu-și facă spese cu venirea și prezentarea la biserică pentru ași arăta des-

Elenuța. Taci tu, nu ți băga gura unde nu-ți fierbe oala.

Nuța. Da spunemi tu dară?

Elenuța. Da, ș'am spus mamă dragă că după Petru.

Nuța. După care a fost aici la noi servitor?

Elenuța. Da, după acela.

Nuța. O dă-l incolo blăstămat și mănăcișos, da nu știi tu ce ne-au făcut el nouă, pe ăla l'am văzut eri pe aici, nu știi cum scapă și ăla de ori unde așa ușor. După ăla nu te las eu să te măriți, mai înțeles!

Elenuța. De ce mamă dragă?

Nuța. De aceea că-i un blăstămat și jumătate.

Elenuța. Dacă nu mă lăsați, se știți că eu merg în lume, s'au îmi sfârșesc viața.

Nuța. Ce vorbești? ai de gije, vino la cină ori te culcă.

Elenuța. Eu nu merg nicăiri.

Florica. Eu merg să mă culc lele Nuță?

Nuța. Dute, dute (iese, cătră Elenuța) Vino tu și mănăncă și te culcă.

Elenuța. Nu merg nicăiri!

Nuța. Să stai dar aici până va fi lumea (iese).

Elenuța. (plângând) Cred că îmi va fi sfârșitul vieții acum. (Petru intră).

SCENA XIII

Elenuța și Petru.

Petru. Cele bune Elenuța dragă!

Elenuța. Ba tocmai că-s întoarse Petre dragă!

Petru. Cum întoarse, doar trebuie să fie pe față, uite tu, mi-am cumpărat și revolver pe nuntă, ca să împuşcăm când vom ieși din biserică afară, că am auzit că aceea-i bine.

Elenuța. Zău nu știu cum ne-a fi nuntă, că mama nu voește de loc.

Petru. Apoi atuncia Elenuța dragă să rămâi în pace, te las cu Dzeu, că eu mă împuşc. (vrea să se împuşte, Elenuța nu-l lasă, plângând).

Elenuța. Dragă Petre ce vrei să faci nu te împuşca, eu merg cu tine în lume fără voia părinților. (badea Ion și lelea Nuță intră).

SCENA XIV

Cei de sus badea Ion și lelea Nuță.

Ion. Dă ce cauți aicea, afară de aici blăstămatele. (il împinge de spate afară).

Petru. Lasă-mă în pace, că merg. (il scoate afară, el să împuşcă, Elenuța auzind tunând plânger).

Elenuța. Of, scumpul meu, of, Doamne ce să mă fac, acum vă fie inima pe loc că mi-l'ați omorât, (badea Ion și lelea Nuță o prind și o țin, o mângăie).

Ion. Draga tatei, numai pe tine te avem, ne uităm la tine ca la ochii din cap, orice țom face pe voe, numai fi pe pace. Că de știam eu aceasta, îți dădeam pace, dar ce să fac, dacă nu am știut.

Nuța. (plânge). Draga maichi, nu plânge nimic, vino și te culcă, vino dragă.

Elenuța. Nu merg nicăiri, dacă Dvoastră vați îndurat de așa ceva să faceți, vă las și eu cu Dzeu. (cade jos și își pierde suflarea).

Ion. Of, Doamne, astea toate tu mușiere, numai tu le-ai făcut. Of, draga tatei. (amândoi plâng).

Nuța. Oare ce să ne facem? (cade pe scaun).

Ion. Of, nimic, nimic am fost fără de noroc, din ciasul de când ne-am născut și tot așa am și rămas până astăzi. Din cinci pețitori ne-am ales cu fata moartă. Să se învețe toți din pășania noastră; să-și deie fetele după cine vor vrea ele. Acum suntem bine așezați, doi morți la casă. Vai viață, viață. (cătră Nuța). Vino să o ducem. (Nuța se scoală de pe scaun, vreau să o ridice, dar nu o pot de slabi).

Nuța. Vai că tare am slăbit. (cade jos). Ion. Dzeule sfinte păzeștene!

Cortina.

F i n e.

Patriciu A. Chiș.

teritatea în cântări și tipic, pentru că acel „Concurs” fiind apocrif se va nimici.

Judece acum publicul nepărtuitor, dacă sunt acestea stări normale și sănătoase?

În loc ca parochiul nostru D. Manole să stăruiască a încassa ofertele benevole pentru zidirea Seminarului din Sibiu cu care afacere fusese însărcinat încă de un an și cari liste de subscripție zac goale în arhiva parochială — aleargă în ruptul capului după publicarea de concurse și cu pari contra unuia și altuia.

Vom mai reveni cu altă ocaziune, arătând stările triste culturale ce domnesc în comuna noastră, mulțămă înțelepciunii acestui prețios păstor sufletec.

Un parochian.

Procurare favorabilă de altoi.

Cu dorința ferbinte de a sta în ajutorul economilor noștri și prin aceasta de a contribui tot mai mult la îndrăgirea în-deletnicirii cu ale pomăritului, am luat hotărârea să cerem dela In. minister diferite soiuri de pomișori altoiți cu preț redus, cari se fie plantați în luna August a anului de față.

Drept ce ne adresăm pe această cale către doritorii de a cumpăra altoi, să binevoiască a înainta la comitetul nostru cel mai târziu până la 10 Iulie n. c. o consemnare, vidată de protopretorul cercului în care să fie cuprins numele cultivătorului, ocupațiunea (indeletnicirea), starea averii, locuința, poșta din urmă, soiul și numărul altoilor, pe cari dorește să-i cumpere.

Atragem luarea aminte a preoților, învățătorilor și a celorlalți cărturari ai noștri asupra acestei afaceri și rugăm s'o aducă la cunoștința obștească.

Sibiu, 7 Iunie n. 1914.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”.

Pant. Lucașu
prezident.

Vic. Todășianu
secretar.

Nu lăsați copii să orbiască.

Cunoașteți ceva mai jalnic decât acei nenorociți orbi, cari umblă cerșind pela toate târgurile și pela toate colțurile de străzi, purtați de vre-un copil sau vre-o femeie? Mulți din ei n-au văzut lumina zilei decât câteva zile după naștere și au orbit, pentru că n-au fost îngrijiți!

Este o boală lumească, foarte răspândită în tineretul nostru, numită blenoragie și la mulți li se pare, că boala asta nu e așa de primejdioasă, și de aceea nu se caută cu doctor, ca să se vindece detot de ea, ci se îngrijesc cum pot, după sfatul vreunui prietin. Dacă se însoară, dau soției blenoragia, de care ea molipsindu-se, de multeori nu mai scapă în toată viața. Ba! mai mult încă, neștiind să și facă spălăturile necesare înainte de nașterea copilului, acesta când se naște, se molipsește și el la ochi de boala dela mamă-sa, dacă nici măcar la naștere nu-i vreun doftor sau vre-o moașă cu știință, ca să-i pună copilului picături de doctorie în ochi și să-l spele cum trebuie, spre a nu prinde boala rădăcini și astfel ne pomenim a doua zi, a treia zi și chiar a cincă zi dela naștere, că ochi copilului stau închiși (cârpiți), că pleoapele sânt roșii și umflate și dacă le îndepărtăm cu deasila, tișnește din ochi cuptură galbenă sau numai materie, care n'a ajuns în-

că la coptură și să vede căptușala de sub pleoape și de pe ochi, roșie și umflată.

Aceasta e conjunctivita blenoragică, care dacă e îngrijită de doctor, se poate vindeca, ear dacă e lăsată în voia ei, sau dacă e îngrijită prost de persoane cari nu sunt doctori, dar cari fac pe doctorul, atunci boala asta sapă în lumina ochiului și bietul copilăș orbește.

Chear și atunci când doctorul n'a fost dela începutul boalei, ci e chemat cam târziu, când pe lumina ochiului s'a pus un fel de peliță, care-i împiedecă vederea, el tot mai poate scăpa pe copil de orbire, dacă se ascultă cu sfințenie sfatul său și se urmează cu doctoriile.

Această minune însă se poate numai la noul născut, sau la un copil în primele luni, ear la cei mai mari, nu se mai poate face nimic, dacă au fost lăsați până li-s'a pus perdeaua pe lumina ochilor.

Tineri, înainte de a se însura trebuie să ia aminte, ca mai întâi să fie pe deplin vindecați de boalele lor, spre a nu-și nenoroci soțiile, ear odată însurați să se gândească amândoi la soartea bieților copilăși cari adeseori atârnă numai dela prevederea părinților. Prog.

CĂRȚI, FOI și REVISTE.

A apărut No. 901 din „Biblioteca pentru toți” cuprinzând o nouă scriere a d-lui G. Asan, profesor universitar, intitulată *Cultura oamenilor mari*. Cunoscutul autor al „Educației prin sine însuși” pornind dela ideea că cel mai eficace mijloc de educare este exemplul bun, contactul cu oamenii mari, shitează portretele și viețile lui Carlyle, Tolstoi, Alfred Fouillée, Channing, Nansen și Franklin. Cunoașterea acestor oameni iluștri ne înalță într'adevăr inimile și ne îndeamnă să-i imitam. Citind frumoasa scriere a d-lui Asan, ne ridicăm mai presus de nimicurile zilei, mai presus de preocupările egoiste, inima ne bate mai puternic pentru un ideal și ne stârnește dorul de a trăi o viață superioară. Tinerii mai cu seamă vor ceti cu mare plăcere și cu mult folos această scriere, care este nu numai o scriere bună, dar și o faptă bună. — Prețul 30 bani. Librăria Alcalay, București.

Editor-proprietar și redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

De vânzare.

Societatea de mașină de îmblătit din Părău vinde în licitație publică o mașină de îmblătit, cu motor mânăta cu benzină 14 PH. cu toate acarele, aparținătoare. Duminecă în 15/28 Iunie a. c. la 11 oare a. m. la cancelaria comunală. — Doritorii o pot vedea tot acolo. — Prețul strigării 4000 cor. Vadiu 200 cor. Celelalte condițiuni să pot vedea înainte de licitare.

Societatea de mașină.

Incunoștințare!

Aduc la cunoștința On. public din loc și dela sate, că am deschis un **MAGAZIN DE VAR**, în Făgăraș, ulița Timarilor Nr. 20, unde vând VAR de prima calitate în mare și mic, cu prețurile cele mai ieftine. — Rugând binevoitorul sprijin, sunt cu stimă

Vasile Beclereanu.

Ieftin și cu puțină osteneală, să pregătește escelente, gustoase și nutritoare prăjituri, colaci, torte, plăcinte etc. dacă folosești preparatul lui dr. Oetker de prav de copt, zahar de vanilin și prav de budding, după folosirea rețetului lui dr. Oetker. Rețetele aceste le capătă ori și cine, cel ce să interesează, din prăvăliile coloniale, sau la caz dacă trimite o carte postală pe adresa firmei *Dr. Oetker* în *Baden* la fabrica lângă Viena.

Miiioane de gospodine se bucură zilnic în folosința casei, de preparaturile lui dr. Oetker, nouă și noua număratoase epistoale de recunoștință aderează acest preparat de cuhnă despre escelentul mijloc.

Deschidere de prăvălie.

Subscrisul aduce la cunoștința On. public, că a deschis în Brașov, strada Hirscher Nr. 2, o

Prăvălie de alimente, și coloniale

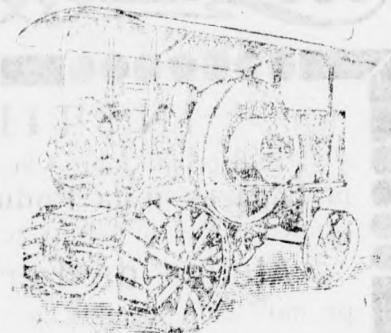
unde să capătă zilnic: legume, zarzavaturi, delicatose, fructa sudice, conserve de legumi. DEPOU de pește sărat și proaspăt zilnic, Brânzeturi și unt fin zilnic proaspet. Prețuri ieftine. Serviciu prompt.

— Espedarea să face zilnic și cu poșta. —

Rog Onor. public de a mă încredința cu prețurile comande.

George Moșoiu.
comerciant.

Cele mai bune și neîntrecute

Motoare de îmblătit de sine mergătoare
Motor de zdrobit piatră de sine mergător
Ferestru și mașini de tăiat lemne de sine mergătoare

Instalațiuni de mori cu motor de benzină, de product de gaz și de ulei brut
Motoare pentru pluguri, cari se pot folosi și la îmblătit și la transportat greutate.

Binevoii a vă adresa la firma

KELLNER și SCHANZER
Budapest, Kálmán-utca 3.

Harry Leater Polish

escelent mijloc High-Life pentru curățitul ghetelor

Se capătă în Făgăraș la:

Frații Neumann

» Rotschild, drogerie

Adolf Schmidt, prav. de ghete

En gros să se ceară dela

REITER & Comp.

Budapest VIII.

HOTEL-SAVOY Budapesta, VIII., József körút Nr. 16.

Hotel modern, din nou aranjat, cu încălzit hermetic, în toate odăile conduct de apă rece și caldă, ziua și noaptea (lift) ascensor.
Sub conducerea personală a dlui RENDES SZIDOR proprietar.

ODĂI cu UN PAT dela 3 cor., cu DOUĂ PATURI dela 5 cor. în sus,
cu încălzit, luminat și serviciu. — Odăile excepționabil de curate.

Introdus de curând noul sistem PENSIO, proviziune zilnică pentru 4 cor., pe timp îndelungat scăzământ.
CAMERE cu luna pentru 80 coroane.

DANIEL HAUPT Făgăraș

piața mare Francisc Iosif, lângă casele dlui dr. Șenchea.

Recomand mult On. public din loc și dela sate bine asortat și renumitul

Magazin

de FERĂRIE, de VASE pentru
cuhna, și de UNELTE (re-
quisite) pentru toate branșele
de industrie, și economie.

Puști, Revolvere și patroane etc. Cuțite,
Rezușuri, Pile cu marcă, Clește și Ciocane.
Lanțuri de totfelul și cuie de drot și de fer.
Castroane și oale din blech și tuci smălțuite
dela ¼ litru până la 30 de litre. — Ghilauă și
sfedere pentru mecanici (lăcătuși) și rotari dela
16 fil. până la 12 cor. buc.

Cine cumpără din prăvălia mea se va convinge că numai articole bune, tari și solide să află și să
vând cu prețurile cele mai convenabile. — Serviciu culant și prompt.

Rog Onor. public de o cercetare număroasă și de binevoitorul sprijin, sunt cu deosebită stimă

DANIEL HAUPT, comersant.

Balsamul apotecarului A. Thierry

este neîntrecut în efect la boalele de plumăni
și piept, alină catarul și curmă durerile cauzate
de tusa. Curmă aprinderi de gât, răgușeli și dureri de
grumazi și ferbințeli. Cu deosebire e bun contra sgâr-
ciurilor de stomac și colică. Vindecă vâna de aur și cu-
rătește rinichii, dă apetit, și ajută la mistuire. Să do-
vedit de leac exelent la dureri de dinți, la dinți gâu-
noși, la mirosul gurei folosită ca apă de dinți întăre-
ște gingiile și gura, încetează mirosul obvenit din sto-
mac în gură. Mijloc vindecător și sigur contra limbrici-
lor. Vindecă totfelul de rane, orbalți, beșici provenite
din ferbințea, unflături, negei, ursură, membre în-
ghețate, în aontra durerilor de urechi e un leac ne-
prețuit. — Să fie la îndemână în fiecare casă, la cazuri
obvenite, mai ales la influența, coleră și alte boale.

Să scriem la:

THIERRY A. „Örangelgyógyszertára“ Pregrada
(lângă Rohitsch-Sauerbrunn).

12 sticle mici sau 6 duple, ori 1 specială mare 5.60 K.
La comande mai mari se dă rabat cuvenit.

Singură și veritabilă ALIFIA CENTIFOLIA a lui A. THIERRY

Oprește și încetează veninarea sângelui. Face superflue orice
operație. Folosește femeilor lăptătoare, ajută pornirea lapte-
lui, nu să întărește pieptul. Orbalțul de piept (foc viu), folo-
sește la orice rani vechite, rani deschise la picioare umflăte, la
caries, rani venite prin lovituri, tăieturi, im-
pușcături, strivituri, inpunsături, sdroboturi,
să folosește pentru îndepărtarea corpurilor
streine de e. țanduri de lemn, spin, sticlă,
aice, năsip, prav, etc. la creștere din corp, la
corbunculus, neoplasme, chiar și contra racu-
lui, vermi, putreziciune, rosături, beșici, ori-
ce arsături, rane ivite prin lungi zăcere a
bolnavului, la buboae, curgere de urechi,
precum și la copii mici contra opăreții etc.

Are putere vindecătoare și sigură.

2 burcane costă cor. 3-60 f. se trimite cu ramburs (Nachname).

Se capătă la: Farmacia Török József, în Budapesta precum și
la mai multe farmacii din țară. În mare (engro) la Thalmayer
și Seitz, la succesorii Kochmeister și la drogeria Fraților
Radonovits în Budapesta. Unde nu să află depou, să se co-
mande deadreptul dela farmacia

THIERRY A. Örangelgyógyszertára Pregrada
(lângă Rohitsch-Sauerbrunn.)

INȘTIINȚARE.

Subscrisul aduce la cunoștința Onor. public, că
în Făgăraș, ulița Podului sub Nr. 46, în casale
proprii, unde și până acum a fost bine aranjat un

Atelier de Ferărie și Rotărie

pe care l'am aranjat cu recvizite pentru fântâni
și cu acarete economice. Stă la dispoziție totdea-
una gata cară intregi și roate din lemn de orice
mărime, mașini de sămănat cucuruz și de săpat.

Rog onor. public, că la caz de trebuință la ori-
ce lucrări ce aparțin de branșele aceste și ori-ce
reparaturi și fântâni din nou făcute, a mă onore
cu prețurile comande, care le eșeent solid și prompt
cu prețurile cele mai moderate.

Rogându-mă de sprijinul binevoitor. Cu stimă,

Szepesi Sándor,

măstru ferariu, rotariu și fântânariu.

Avis fraților români!

Celor ce pleacă la Brașov, sau voese a trece sau
vin din Regatul român, se nu uite a cerceta

Restaurantul Nr. 5,

din strada lungă (Brașov)

al D-lui STEFAN SUCIU,

unde să oferă mâncări gustoase, beuturi bune și
curate, pe lângă prețuri modeste și serviciu prompt,
precum și odăi pentru călători.